

8. Ասումեն պարտ է շարունակել առաւօտու յՅ ժամէ յ12 ժամն, բայց մէ տանց ներկայութեան Պէրատեալուհւոյ կամ՝ միւր ի վերադիւսաց քահանայից:

9. Յանկացողք տալ զգտերս իւրեանց յասումենարանն այն պարտն գրաւոր գիմել ի Հոգաւարձութիւնն նորին:

10. Յառաջին ամի բացմանն ուսումնարանին՝ աշակերտուհիքն ստանան ձրիարար յասումենաւանէն զբոլոր կարեւոր գրեմանս եւ զգրատախտակս, մեծանկոյճ գայն ամենայն ի թիւս պոյց ծախուց ուսումնարանի ի ժապաւնեայ մասնին՝ զոր ունի տալ նմին յիւրաքանչիւրումն ամի վիճակային Պանիստորիայն Հայոց Արատանի եւ Բմերէթի:

11. Յանկացողք իմէ այր եւ իմէ կին օժանդակ լինել ուսումնարանին գրամական կամ նիւթական ընծայարկութեամբ՝ կարեն իջել բարերար նորին: յորոց իւրաքանչիւրն ունի զիրաւունս զարգիւնաւորութենէ եւ զյառաջընթացութենէ ուսումնարանին գրաւոր կամ՝ բանաւոր յայանել զիւր կարծիս Հոգաւարձութեան:

12. Իւրաքանչիւր բարերարն պարտ է վճարել յօշոտ ուսումնարանի ի տարին մէ պակաս քան զչորս ուսուցիչս արձանց: զտապանան որոց ստանայ ի Հոգաւարձութենէն զտապարեայ միանաւոր:

13. Ընդունելութիւն բարերարաց, ընտրութիւն եւ արձակումն վարձապետաց եւ նշանակումն ուժեղաց նոցա՝ կարի գիրաւանց եւ զանորէնութեանց վերադիտող քահանայից եւ Հոգաւարձուաց:

14. Զտարեկան արդեանց եւ ծախուց ուսումնարանին եւ զանուանց բարերարաց նորին պարտ է յայանել ի Ժողովի Հայ Հասարակութեան Գործք ի տարին միանգամ՝ եւ հրատարակել ի ձեռն Հայ լրագրոց տարւոյ գայնմանէ զհաշիւ եւ Թէմակայ Առաջնորդին Արատանի:

15. Հոգաւարձուք եւ զորակից Քահանայքն պարտաւոր են յամենայն երկուշաբթի աւուրն Ժողովել յուսումնարանի՝ եւ խորհիլ զբարորութենէ եւ զյառաջընթացութենէ ուսումնարանին ըստ ամենայն մասանց:

ՀԱՅ ԵՒ ՀԱՆՈՒՆ ԳՏԱՔ ԸՆԴ ԱՍՍ:

(Ստորագրութիւնն)

ԳԲԵՐԱՐ ԼԵԶՈՒ

Խօթագրութիւնն Աբրահաւ աճապարի:

Հայկական աշխարհ պատուական ամսագրոյնեկայ տարւոյս Յուլիս եւ Օգոստոս լուրերու միջոցաւ հրատարակուած Գրիգոր Արծրունի պատուար-

ժան ազգայնաց խնամանայից յոգուածոց Հայկական եւ Ազգասեր ընթերցողներէն շատերն անասանկոյս պիտի ցախին լսելով նոցա մէջ մեր գրաւատ լեզուի Բաւեալ անուանակոչութիւնը: Բայց այս ծանր եւ մահացու անունն նոր չէ, պէ քանի տարիէ ի վեր է, որ Առաջիկայ եւ Յաճախանի մեւ լազնեայ մէջ քանի բանասերներէ հնարուելով, ամբաւ խոսակցութեանց եւ խորհրդածութեանց առարկայ, ընդգիմանարտ գրուածոց եւ ջատագովութեանց նիւթ հանդիսացաւ: Հուսկ ուրեմն իմէ պէտ եւ այս լեզուն իւր արժանաւոր յարգանաց եւ կարեւորութեան յազմանակը ստացաւ իրեւ հիւնաւոր եւ արմատական լեզու: մեր ազգային գրականութեան յառաջագիւղ զարգացման գիտարար ազգիւր շքեղ կատարեղագործեայ եւ կիրառական բարբառ, սակայն կանախն տակաւին մէկ քահանայներ, որոնք այս անհերքելի ճշմարտութեան ընդգիւղ են, ընդ որս եւ Պ. Գրիգոր Արծրունին, ուստի զարմանք չ'է որ, մերթ լեզ մերթ իմէ իրենց խոսակցութեան եւ իմէ գրուածոց մէջ այս քմահարցար անունը կ'կրկնեն:

Այս պատճառներէն մէկն ըստ իմ՝ կարծեայ այն է որ, կատարկեն իմէ՝ "Գրաւատ լեզուն հասարակութեան խնամակի չէ, վտանորոյ մտեայ է": Այլան զարտուղի գատողութիւն եւ որչափ վերացական եւ վերապակ հայեցում, Որ եւ իցէ լեզուի գիրատար ըմբռնումն եւ հասկացողութիւնն կրտուանկուի նոյն լեզուի յատկախոս պարզութեան եւ կանոնաւորութեան մէջ: իսկ արդ ո՞վ կարող է ուրանալ, որ այս երկու անհրաժեշտ հանգամանքները լիութի իւր մէջ կրողանդակէ այս հրաշարուեստ լեզուն, եւ այս նոցա յայանի է, որունք այս լեզուի ծաշակը տիրապէս առած են, կամ լաւ եւս տակ՝ կատարեայ հմուտ են, եւ ոչ իմէ նոցա, որ մուրացածոյ կերպով եւ ալընդալոյց գիտողութեամբ միայն այս բազմահարուստ սեզանոյ մտնէն անցած, սորա քաղցրութեան, ծոխութեան եւ հաստատուն պարագայից անհաղորդ մնացած են:

Բայց զբարաւ լեզու տակուլ իմոյ չհասկացուի Զորրորդ դարու մեր մէկ քանի մտանադրաց իւրութիւն Հեղինարանութիւնն՝ եւ երկաթի դարու Արատական բառապարոյ ծոխութիւնն եւ բանարարեայ զարդոց կուտակութիւնն, պէ մեր դպրութեան